



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Constans Defensio, Ex S. Scriptvra, Et Vera Catholica
Doctrina, Atqve Observatione Vniuersalis Christianæ
Ecclesiæ Deliberationis de Christiana Reformatione**

Bucer, Martin

Genevae, 1613

Vtrum missæ sine communicantibus celebrari debeant 78

urn:nbn:de:hbz:466:1-34315

terra consistit. Debet quoque Sacerdos, quemadmodum omnium Christianorum munus & officium exigit, non pro parentibus tantum, sed etiam pro omnibus hominibus per totum orbem dispersis, preces fundere. Non minus verum est, spirituales istam sumptionem & communionem Christi haberi, exerceri ac promoueri, sacerdotem denique pro omnibus hominibus orare posse, etiam si non dispensentur Sacramenta, imò etiam ubi ea penitus non habentur nec usurpantur. Cæterum præter hæc omnia constat & illud, quotiescunque propositum fuerit hoc Sacramentum celebrare, & minister S. Cœnam administrare voluerit, faciendum id illi omnino erit, quod fecit Christus Dominus, nempe Sacramenta re ipsa dispensanda, non tantum monstranda, & à se solo sine aliis simul communicantibus sumenda. Omnes quoque qui missæ præsentibus interfunt, id ipsum facere debent, quod Christus Dominus per ministrum illis præcipit, cum inquit, *Accipite & comedite: Accipite & bibite ex eo omnes.* Verba enim Domini fidelibus semper sunt verba vitæ æternæ, quæ tantum in ipsis est, summa diligentia ac fide imitantur, nihilque sibi obstare patiuntur omnium eorum, quæ mundus vllò vnquam tempore contra excogitauit, vel exercuit, vel adhuc hodierna die exercet.

Responsio ad tertium argumentum.

Pro tertio argumento dicunt, Et in Occidentalibus & Orientalibus Ecclesiis aliquos tantum in festo Paschatis, alios semel alios ter aut quater, nonnullos frequentius, paucissimis autem quotidie Sacramenta percepisse; missam verò quotidie habitum esse. Quare missam sæpenu-merò sine communicantibus celebratam fuisse.

Rursus nota, Christiane Lector, quam elegantes isti dialectici sint; & quam pulchra ratio connectendi, qua vtuntur, Non vniversus populus quotidie Sacramenta percepit, Ergo S. Cœna omnino sine communicantibus, & in quouis angulo celebrata est. Quasi verò non semper pij aliqui & zelo Dei ardentes Christiani, atque etiam Clerici apud eiusmodi Missas simul communicare non potuerint.

Euidens demonstratio ex verbo Dei, & veterum Ecclesiarum observatione, Nullam missam sine communicantibus celebrandam esse.

CAP. LXXVIII.



VERBUM Dei clarum est, Hoc facite in mei commemorationem, nempe id ipsum, quod fecit Dominus. Iam verò aperte testantur Euangelistæ, quod panem & calicem in manus sumpserit, & vtrumque discipulis suis porrexit, præcepitque vt ambo Sacramenta accipiant, manducant ac bibant. Quid manifestius ac magis

propriè dici posset? Cùm igitur idem in hoc Sacramento facere debeamus, quod ante nos fecit Dominus, quomodo liceat Christianis hoc Sacramentum sine eius dispensatione, sinèque cõmunicatibus tractare?

Hæc aperta seriâque ordinatio Christi Christianis omnibus sufficiet ad cognoscendum, quod nemini liceat S. Cœnam sine communicantibus administrare. Qui verò etiam scire desiderat, quid in hac re veteres ac verè Christianæ Ecclesiæ obseruarint, id ex eo facilè animaduertet, quod S. Patres, quotiescunque S. Cœnæ meminerunt, & aliquando plenius de ea loquuntur, semper dispensationem ac perceptionem Sacramentorum, tanquam essentialem partem commemorant. Quod videre est in Liturgiis tam Græcis quàm Latinis.

D. Cyprianus, quando iam dictum abusum, qui apud nonnullos celebratione Cœnæ Dominicæ suo tempore inualerat corrigere, ac de vera huius Sacramenti administratione docere instituit, imprimis verò Sacramenti calicis, lib. 2. Epistola 3. sic in principio eius correctionis scribit. Quoniam quidam in calice Domini sanctificando, & plebi ministrando, non hoc faciunt, quod Iesus Christus Dominus & Deus noster sacrificij huius author & doctor fecit & docuit, &c. Vides hunc Patrem dispensationem calicis sanctificationi eius annectere, vt propter quam sanctificatio fiat, & quæ eam semper subsequi debeat.

Idem S. Pater in Sermone de Lapsis, vbi indignos à petitione Sacramenti vult deterrere, sic scribit de puella quadam, cui nutrix in persecutione aliquid de his quæ idolis erant immolata, manducandum tradiderat. Vbi solennibus adimpletis calicem Diaconus offerre præsentibus cœpit, & accipientibus cæteris locus eius aduenit, faciem suam paruulo instinctu diuinæ maiestatis auertere, os labiis obdurantibus premere, calicem recusare. Hoc loco animaduerte, quomodo in missa D. Cypriani calix præsentibus omnibus tanquam essentialis S. Cœnæ pars fuerit ministratus, tam adultis quàm iunioribus.

Ad eundem modum à D. Ambrosio quoque S. Cœna describitur, vbi loquitur de tempore Celebrationis, vesperine an meridiano tempore S. Cœna celebranda sit, his verbis ad Sacramenti istius perceptionem hortatur: Tunc utique paratus assiste, vt accipias tibi munimentum, vt corpus edas Domini Iesu, in quo remissio peccatorum est, &c. Sermonè 8. in Psal. 118. In eandem sententiam legitur etiam in libro de Sacramentis quarto, cap. 5. quòd populus ad hæc verba Domini, *Hoc est corpus meum, Hic est sanguis meus*, &c. suo tempore respondere solitus fuerit, Amen, quod etiam Liturgia Græca testatur, idque ad confitendum, quòd in hoc Sacramento corpus & sanguinem Domini nostri Iesu Christi percipiat. Consimili modo describitur S. Cœna etiam lib. 5. cap. 1. 2. & 3. nempe quòd populus, quando ea administratur, ad altare accedat, ad percipiendum corpus & sanguinem Domini.

Sic D. Augustinus lib. 2. Retract. cap. 11. vbi de Psalmodia apud altare loquitur, meminitque S. Cœnæ Dominicæ, quemadmodum tunc temporis administrari solebat, scribit, morem fuisse, vt hymni ad altare dicerentur

dicerentur de Psalmorum libro: siue ante oblationem, siue cum distri-
buatur populo quod fuisset oblatum.

Item ad Paulinum Epistola 59. vbi de Oratione missæ loquitur, ibi
benedictionem, sanctificationem, & fractionem cum distributione con-
iūgit. Quibus omnibus, inquit, peractis, & participato tanto sacramen-
to, gratiarum actio cuncta concludit.

Item contra Faustum lib. 2. cap. 18. scribit nos Christianos celebrare
memoriam oblationis Christi, oblatione & participatione corporis &
sanguinis Christi.

Ex quibus omnibus vnicuique perspicuum est, distributionem &
participationem sacramentorum pro substantiali parte ab antiquis
habitam esse: nisi quod sanctificationem vel oblationem sacramento-
rum non habuerunt in vsu: sed in eum tantummodo finem sacramen-
ta confecerunt, hoc est benedixerunt, sanctificarunt & obtulerunt, vt ea
parentibus distribuerent. Vnde etiam D. Chrysostomus scribit, *In S.
Cœna omnibus presentibus vnum corpus & vnum calicem proponi, & debere
sacerdotem ea cum populo habere communia.*

Atque idcirco sic scribit Sanctus iste Pater Sermone tertio. *Frustra* In Episto-
2
la. Ephes.
1. hom. 3.
*habetur quotidiana oblatio, seu si à stamus ad altare, nemo est, qui simul parti-
cipet* Quod dictum Aduersarij extenuare ac penitus annihilare conan-
tur, dicentes, Sanctum hunc Patrem non ex postulatoriè hæc verba pro-
tulisse, sed tantum arguisse: nec item voluisse prohibere missas, in qui-
bus nemo communicaret. Cæterum nota, Christiane Lector, quomodo
id probent. Homil. 17. in epistolam ad Hebræos sic scribit noster iste
Doctor. Hæc dicens (*nempe satis non esse, vt per quadragesimale ieiunium
quis ad Paschalem communionem se præparet, reliquo autem toto tempore pie-
tatem non curet non ab vna in anno perceptione vos veto, sed volo semper vos
accedere.*) Hæc sunt verba Chrysostomi in eo loco. Quid verò in illis
continetur, quod prius dictum infringat, quotidianam videlicet obla-
tionem esse frustraneam, frustra etiam stare sacerdotem ad altare, cum
nemo sit qui simul participet. Et sanè si Sanctus iste Episcopus omni-
no nullos communicantes habuisset, neque ex clericis, nec ex laicis, si-
ne dubio S. Cœnam penitus celebraturus non fuisset: noluisse enim
eam frustra celebrare, quemadmodum reuera frustranea est omnibus
iis qui non simul de ea communicant.

In Actis Concilij Toletani quarti, cum nonnulli sacerdotes priua-
tim communicare cœpissent, statim post dictam orationem Domini-
cam, antequam populo benedictionem darent; ordinatur in eodem
Cōcilio, vt statim post dictam orationem Dominicam sequatur Bene-
dictio populi, & tunc primum sacramentum percipiatur, idque hoc
ordine, vt sacerdos & Leuitæ coam altari communicent, Clerus in
Choro, & populus extra chorum. In qua correctione Concilium istud
communem ordinem Missarum descripsit: in quo rursus perspicuum
est, Antiquos communionem ac participationem populi tanquam es-
sentialem missæ partem agnouisse, & obseruasse. Hoc in omnibus anti-
quis Patribus, & ordinationibus Conciliorum reperitur. Contrarium

verò Aduersarij ex nullo probato ac fide digno Doctore, nullisque Conciliorum ordinationibus & decretis comprobabunt.

Idem & Liturgiæ testantur, non tantum Græcæ, verumetiam Latine, nec non illæ, quibus quotidie vtuntur, Aduersarij. In Canone enim suo post Consecrationem dicunt, Supplices te rogamus omnipotēs Deus, iube hæc proferri per manus sancti Angeli tui in sublime altare tuum, in conspectu diuinæ maiestatis tuæ: vt quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum Filij tui corpus & sanguinem sumpserimus, omni benedictione cœlesti & gratia repleamur. Quoniam igitur hæc oratio essentialis Pars Canonis est, vnicuique in promptu est videre, quando hæc oratio primum composita fuit, & rectè, non ad ludibrium diuinæ maiestatis, vt hactenus longo tempore factū est, vsurpata, multos corpus & sanguinem Domini (nota corpus & sanguinem) vnà cum sacerdote percepisse: *Vt quotquot (inquit) ex hac altaris participatione sacrosanctum corpus & sanguinem Filij tui sumpserimus.* Nota, Quotquot, item, *Ex hac altaris participatione sacrosanctum corpus & sanguinem sumpserimus.* Post Adhuc sequuntur *Collecta, Sacramenta quæ sumpserimus, Item, Mysteria tua, quæ percepimus,* & id genus alia.

Sic in Liturgia Dionysij, aliisque Græcis & antiquis & præsentibus, longè adhuc clariùs expressum est, dispensationem sacramentorum essentiali partem esse veræ administrationis Cœnæ Dominicæ. In his enim Liturgiis expressè ponitur, quomodo sacerdos populum ad participationem perceptionemque sacramentorum adhortari, & ea ipsi distribuere debeat.

Quapropter verum est, & manebit verum in æternum, quòd quemadmodum ordinatio Domini nostri Iesu Christi clarè ac perspicuè requirit, ita veteres & ecclesiæ, quæ in mandato Domini firmiter permanserunt, nullam missam sine communicantibus celebrauerint: quòdque id facere nullis Christianis quacunque ratione licitum & concessum.

Altera quæstio principalis.

Vtrum in vna eademque communitate plures simul missæ celebrandæ sint.

CAP. LXXIX.

DE hac quæstione rursus manifestum verbum Dei proditum est per D. Paulum dicentem, *Cum conuenitis in eundem locum, non licet Dominicam Cœnam edere, quòd vnusquisque propriam Cœnam occupat in edendo.* Et postea quâ Apostolus exemplū mandatūmq; Domini, quæ admodū ipse Cœnā suā celebravit, ac celebrari præcepit, exposuit: in super correctionis